

Kravet om 5 pct.s vælgertilslutning til en anmodning om regional folkeafstemning er, sammenholdt med f.eks. den kommunale valglovs opstillingsregler, også ret strengt. Kandidatlister ved kommunale valg skal således være underskrevet af mindst 25 vælgere i kommunen, idet kommunalbestyrelsen dog kan fastsætte et højere mindstetal – indtil 50 – i kommuner med over 25.000 kommunale vælgere. I landets største kommune, København, kan mindsteantallet dog højst sættes til 150 underskrifter. Det foreslåede krav om 5 pct.s vælgertilslutning vil i kommuner med f.eks. 20.000–30.000 vælgere forudsætte indsamling af ca. 1.000–1.500 underskrifter på anmodningen. Det er herved sikret, at folkeafstemning alene iværksettes, når der er en væsentlig tilslutning til anmodningen.

Forslagsstillerne er ikke afvisende over for, at der kan argumenteres for såvel strengere som lempeligere betingelser, men finder, at opgaven for Folketingets partier må være at opstille overkommelige krav, der ikke forhindrer, men snarere opmuntrer til afholdelse af afstemninger i væsentligt omfang.

Man må i denne forbindelse være opmærksom på, at skærpelse af kravene vil føre til, at det bliver vanskeligt for andre end interesseorganisationer med store økonomiske ressourcer at påtage sig at være drivkraft bag afstemningsinitiativer. Det bør være muligt også for frivillige foreninger, private, græsrodsbevægelser og andre grupper af borgere at tage initiativer, der kan føre til afstemning, når der er en rimelig opbakning bag ønsket.

Efter beslutningsforslaget skal anmodningen om afholdelse af folkeafstemning være skriftlig og indeholde angivelse af det afstemningstema, der ønskes prøvet ved afstemningen, jf. forslagens punkt 3.

Det er vigtigt for forslagsstillerne at understrege, at vælgerne selv udformer afstemningstemaet uden den

mindste form for censur fra politikere eller forvaltning, jf. foran under bemærkningernes afsnit 9.

Beslutningsforslagets punkt 4 fastslår, at afstemningens udfald afgøres ved almindeligt stemmefler-tal, og at udfaldet er vejledende. Der er således ikke nogen pligt for berørte administrative myndigheder eller andre til at følge den vejledning, som resultatet giver. Forslagsstillerne anser det dog for sandsynligt, at der vil udvikle sig en praksis, hvor folkeafstemningerne får en markant indflydelse på de politiske og administrative procedurer.

Beslutningsforslagets punkt 5 fastslår, at Indenrigsministeriet fører tilsyn med, at anmodning om folkeafstemning tilfredsstiller formelle krav (antal underskrifter m.v.), og tilrettelægger afstemningen.

Forslagsstillerne vil finde det naturligt, at man under udvalgsbehandlingen overvejer at henstille til regeringen at indarbejde en revisionsbestemmelse i lovforslaget. Det er meget tænkeligt, at de erfaringer, der indhøstes, når vejledende folkeafstemninger er indført, efter en kortere årrække naturligt bør medføre justeringer i det lovgrundlag, der indføres.

Beslutningsforslaget indeholder ingen tidsfrist, inden hvilken lovforslag skal fremsættes, men det er forslagsstillerens opfattelse, at regeringen bør kunne fremsætte lovforslag senest i folketingssamlingen 1992-93 med henblik på ikrafttræden den 5. juni 1993.

Det vil være en værdig markering af 40-års-dagen for grundlovens ikrafttræden den 5. juni 1953, en markering, der kan vise befolkningen, at politikerne ikke er sig selv nok, men har brug for en aktiv, engageret og velorienteret befolkning, der ønsker at deltage direkte i den demokratiske beslutningsproces.

Nærværende beslutningsforslag er indeholdt i Fremskridtspartiets lovkatalog 1991-92 udgivet af Fremskridtspartiets folketingsgruppe oktober 1991, forslag nr. 41 (ISBN 87-89766-00-8).